

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

יומא דף ג

רמב"ן על התורה ויקרא כג, לו שנאמר ואת הארץ. והנה היא שמיני⁹⁰ עצרת היא, כי שם נעצר הכל*, וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפנייהם ולאחרייהם כי כולם קדושים* ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות⁹¹ כימי עולם*, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים בחולו⁹² של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש⁹³. ולכך יקראו רז"ל⁹⁴ בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא ביום⁹⁵ שמיני של חג שקראו הכתוב כן*, וזהו מאמרם⁹⁶ שמיני רגל בפני עצמו הוא לענין פז"ר קש"ב*, ותשלומין דראשון הוא*, כי הוא⁹⁷ אצילות הראשונים ואינו⁹⁸ כאחדות⁹⁹ שלהם ולכך יזכיר בפרשת כל הבכור בשלש רגלים חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות שבעת ימים¹, ולא יזכיר השמיני, כי שם* אמר יראה כל זכורך וגו',

שערי אורה שער ג-ד

שמיני חג עצרת רגל בפני עצמו הוא לענין³ פז"ר קש"ב, ואם הם רק שלש רגלים היאך שמיני עצרת רגל בפני עצמו, והרי הם ארבע רגלים, אלא רגל בפני עצמו באמת הוא כנגד מגן דוד, והוא סוד רגל רביעי לכסא המרכבה. והסוד כלו שאמרה תורה שלש רגלים (שמות כ"ג) ואמרה שלש פְּעָמִים (דברים ט"ז), וכשנולד יהודה שהוא סוד מגן דוד שהוא סוד

שם משמואל שמיני עצרת שנת תרע"א

עצרת היא בלא כלי המצוות מחמת שהיא למעלה מן הכלים. דבכל ימי הסוכות המצוות הן כלים לקדושת היום, והטעם הוא שהאהבה שבאה לאדם להשי"ת ביו"ט מחמת ההתקרבות והתגלות אלקות תהי' בחפץ המצוה שלא ילך לצד אחר ח"ו, אבל בשמיני עצרת אין צריכים שמירה, דאז הוא למעלה מן הכלי:

ובזה מובנים דברי הגמ' (יומא ב'): לענין פז"ר קש"ב כו', דלכאורה אינו מובן דאם שמיני עצרת הוא תשלומין לדבר אחד למה יחשב כל הרגל טפל לחג הסוכות. אך הטעם דלענין עשי' הוא טפל שמצד עצמו אין בו כ"כ עשי', וא"כ להצריכו פרישה שהיא למען עשיית העבודה, שפיר אמרינן מי איכא מידי דהוא א"צ פרישה וטפל דידי' צריך פרישה:

ליקוטי תורה להרב בעל התניא שמיני עצרת ד"ה טוב לחסות

להחשב בבחי' יש רק יפרר ע"י בחי' לב נשבר ונדכה. וזהו סימן של שמיני עצרת פז"ר קש"ב. פי' מתחלה פזר בבחי' פירור הנ"ל ואח"כ קשב אמריה כי כשאין לו בחי' פיזור ופירור הנ"ל אמרו"ל אין אני והוא